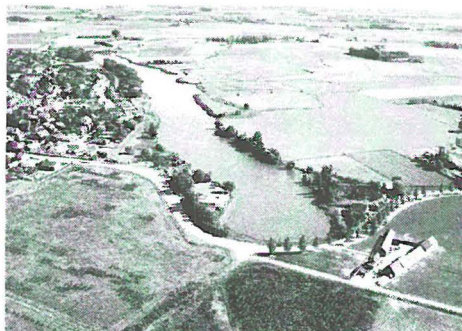


HET STADSRANDBOS EN DE KREKEN IN DE WINTER

Biddend hangt een **ruigpootbuiser** (*Buteo lagopus*) boven de polders, plots stoot hij in duikvlucht naar beneden om met trage vleugelslag een zweefvlucht te beginnen. De witte staart met donkere eindband is goed te zien. Is het een wintergast uit de boomloze toendra van Scandinavië?

We zijn geprikkeld, verlaten de polderdijken en stappen stevig gelaarsd rond de Keignaert. Begin 17de eeuw tijdens het Beleg van Oostende, overstroomde het hinterland: niet alleen Mariakerke, Stene en Bredene, maar ook Leffinge, Snaaskerke en Oudenburg stonden blank. Zware stormen hebben de Vlaamse kust vaak geteisterd, maar zo'n doorbraak als in het begin van de 17de eeuw is er niet meer geweest. Zware stormen waren echter niet de oorzaak, wel de godsdienstoorlogen. Om de stad te verdedigen maakte men een bres in de duinenrijen. Bovendien was er een dijkbreuk, zodat de stad door een brede geul was omringd.



De Keignaert

De 'Oostgeule' was een ware zegen voor Oostende, want toen ontstond door indijking uitbreiding van de haven! In 1612 legde men de Groenendijk aan en in 1626 de Zandvoordedijk die de Keignaert van de Gouweloze kreken afsloot. De Keignaert, de Zoute Kreek en andere kleinere kreken waren dus ooit in de greep van de machtige Noordzee. De breedte van de Keignaert schommelt tussen 100 en 150 meter, de lengte ervan bedraagt 2 km.

Maar we laten het boeiend verleden even met rust en kijken op deze zonnige januaridag naar de vogels. De belichting is optimaal, zodat we de warme, rossige rug en de lange staart van de **torenvalk** goed kunnen zien. Al biddend zoekt hij insecten of andere prooien langs de dijken. Prachtig ook hoe hij mussen uit de struiken verjaagt om ze dan razendsnel te achtervolgen. Hij is wel onze meest vertrouwde roofvogel waarvan het mannetje met zijn grijze kop en staart niet al te hoog boven het stadsrandbos cirkelt en zweeft en zijn schoonheid laat bewonderen.

Een andere roofvogel die ook wel eens hangt te bidden, is de **buiser** met bredere vleugels en kortere staart. Boven de water- en rietvlakten zweeft weer een andere roofvogel, met gespreide vleugels waarvan de slagpennen omhooggekruld zijn. Die langzaam vliegende vogel is de **bruine kiekendief** die hier soms overwintert.

De vogels houden geen dagboek bij en arriveren vaak toch op tamelijk nauwgezette data. Andere trekken zich van de fenologische kalender weinig aan en zijn op de onmogelijkste tijden al present, zoals de **tjiftjaf** die in januari al is gemeld.

Het uitzicht van op de oude spoorwegberm over de ontoegankelijke rietvelden is toch bijzonder mooi! Want zie, in de weiden zoeken tientallen **goudplevieren** en **kieviten** naar wormen en slakken en eventjes verderop zitten **kramsvogels** en **koperwieken** in groepen. De koperwiek is herkenbaar aan zijn roodbruine okselveren en de karakteristieke roep. De grijswit uitgedoste **tureluur** is goed herkenbaar aan zijn rode pootjes. Terwijl ginds een **blauwe reiger** roerloos klaarstaat om een visje te vangen, vliegen **aalscholvers** over. Daar zie je ook de **wulp** met zijn lange, naar beneden gebogen snavel. Het is meteen onze grootste steltloper.



De opvallende vlucht van de kiekvit.

Blij verrast ben je natuurlijk met de luidruchtige en ranke **groenpootruiter**, een vogel die thuis is in de veenlandschappen van het Hoge Noorden. Wanneer de madeliefjes bloeien in februari zie je de **grutto**, een echte weidevogel met lange snavel en poten.

Een vogel uit de Arctische toendra en Noord-Lapland is wel de **rosse grutto** met zijn warme bruinrode buik in de zomer. Ver van de stenige oevers van de Finse meren verzeild vind je hier de **oeverloper**, beweeglijk als een kwikstaart en vaak laag over het water vliegend. En dan is er nog het **witgatje**, ook een vogeltje uit de randmoerassen, de veengebieden en de kleine bosmeren uit het Noorden.

Wat zie je zo nog allemaal in de kreken in deze tijd van het jaar? **Fuut, wintertaling, wilde eenden, bergeenden en meerkoeten**. Verder misschien de **tafeleend**, de **slobeend** en de **pijlstaart**. En wie wordt er niet stil wanneer hij of zij hoog in de lucht de fluitende roep hoort van vele naderende **smienten**?



Bergeend



Tafeleend

Voor de zangvogels stappen wij naar het stadsrandbos. Houden wij het vandaag, op een rustige winterdag bij **merel, spreeuw, veldleeuwerik, graspieper, groenling, vink, zanglijster, huismus, koolmees, staartmees en pimpelmees** en ook wel een **roodborst** en een **heggenmus**.

En de meeuwen? Wij, bewoners van de Vlaamse kust en de havenstad, zullen toch de meeuwen niet vergeten? **Grote mantelmeeuw, zilvermeeuw, kokmeeuw**. En een **stormmeeuw** met zijn markante groengele snavel en pootjes is er misschien ook wel bij?

Gaaien zijn hier geen zeldzaamheid en ook niet de brutale zwarte kraaiachtigen! Daar zijn al **zwarte kraaien** en **eksters**, respectievelijk *Corvus corone* en *Pica pica*, vogels die met forse snavel zorgen voor kleine drama's in de vogelwereld. Niets is veilig voor die rumoerige, intelligente rovers en vrijbuiters. Verder heb je plezier van gezellige **kauwtjes** en misschien zie je de **bonte kraai**, ook al een diefachtige vogel, slim en sluw en nieuwsgierig. Maar ja, dat is *des vogels*, om eens zo'n oude genitief te gebruiken. En wij zeggen toch ook: *niets menselijks is mij vreemd*, om ons bizarre gedrag zo af en toe te vergoelijken?



Bonte Kraai

Ik kan alleen maar beamen wat Thyse schreef in "*Het Vogeljaar*": je ziet altijd de meeste vogels op schilderachtige plaatsen.

Johan Corveleijn